

Behov for flere plejeboliger frem mod 2030 – Friplejehjem er en del af løsningen

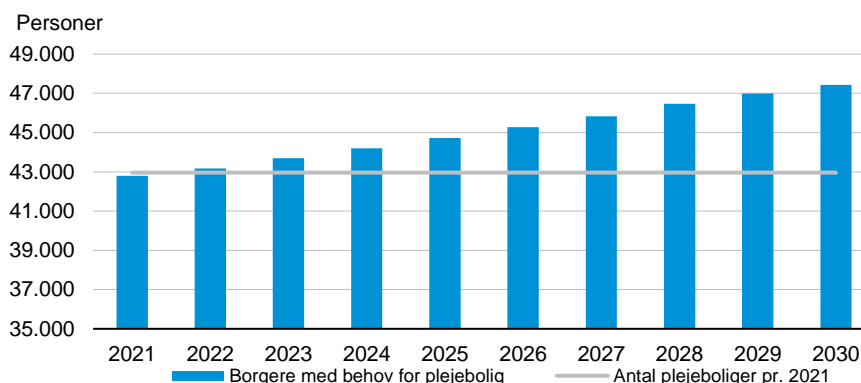
I 2030 vil der være behov for flere plejeboliger end der er i dag. Friplejehjem kan bidrage til at imødekomme den demografiske udvikling, lette presset på de kommunale anlægsbudgetter og samtidig sikre flere valgmuligheder til borgerne.

Behov for yderligere 5.000 plejeboliger i 2030

I fravær af større strukturelle ændringer i, hvordan borgere visiteres til en plejebolig, skal kommunerne foretage betydelige investeringer i at udvide kapaciteten på området.

Stigende behov for plejeboliger

Antallet af personer med behov for plejeboliger, 2021-2030

Anm.: Beregnet inkl. sund aldring. Se metodeafsnit for definition af "sund aldring".

Kilde: Danmarks Statistik, KL's plejeboligmodel samt DI-beregninger

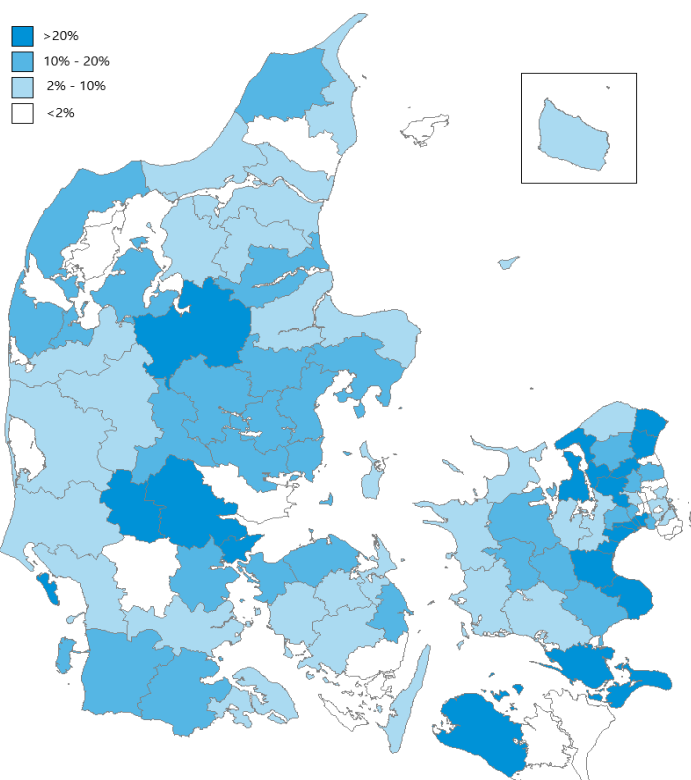
Kommuner skal i gennemsnit øge kapaciteten med 12 pct.

Tager man udgangspunkt i Kommunernes Landsforenings regneværktøj "Plejeboligmodellen"¹, vil der være behov for yderligere 5.000 plejeboliger i 2030, når der tages højde for sund aldring.

Dermed vil kommunerne ifølge beregningen i gennemsnit kunne forvente et øget behov for plejeboliger på 12 pct. i 2030 i forhold til i dag. Fremskrivningen viser dog, at der er store forskelle fra kommune til kommune.

Midt- og kronjyske kommuner samt sjællandske kommuner kan risikere at mangle mere end 20 pct. plejeboliger i 2030

Fremskrevet antal personer med behov for plejebolig i 2030 ift. antal plejeboliger i 2021, fordelt på kommuner.

Anm.: Beregnet inkl. sund aldring. Se metodeafsnit for definition af "sund aldring".
Kilde: Danmarks Statistik, KL's plejeboligmodel samt DI-beregninger.

Sjællandske kommuner som Brøndby og Solrød vil således have behov for at øge kapaciteten med henholdsvis 40,3 pct. og 41,8 pct. i 2030.

Det skønnede behov på 5.000 plejeboliger er beregnet ud fra en forudsætning om, at en borger med en bestemt sundhedstilstand visiteres på samme måde i hele perioden. Hvis kommunernes visitation

¹ For en uddybende præsentation af modellen, se metodeafsnittet.

ændres, så flere eller færre visiteres til en plejebolig, vil plejebolig-behovet naturligvis også ændres.

Her stiger plejeboligbehovet mest

Top 10 over kommuner med størst merbehov for plejeboliger i 2030, pct.

Kommune	Merbehov i 2030, pct.
Halsnæs	52,8
Solrød	41,8
Fanø	40,8
Brøndby	40,3
Ishøj	38,6
Egedal	33,8
Stevns	31,1
Vallensbæk	30,4
Greve	29,8
Lolland	28,7

Anm.: Top 10 sorteret efter behov i 2030 inkl. sund aldring. Se metodeafsnit for definition af "sund aldring".

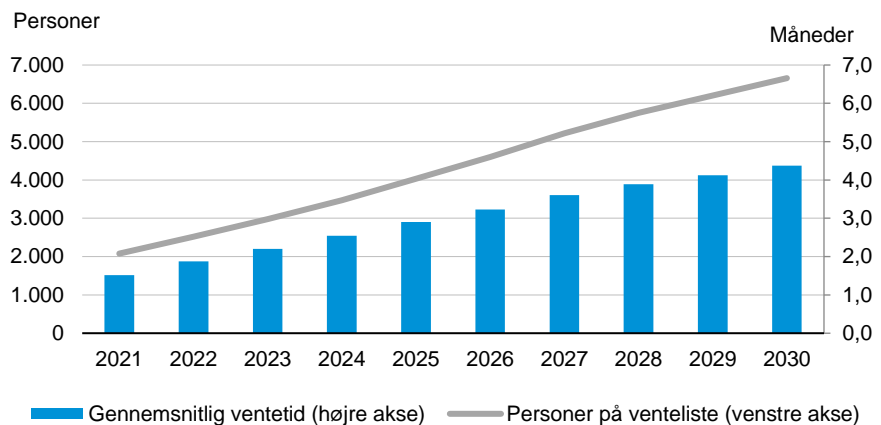
Kilde: Danmarks Statistik, KL's plejeboligmodel samt DI-beregninger.

Ventetiden kan stige til 4,5 måneder

Da ikke alle plejeboliger nødvendigvis befinder sig dér, hvor efterspørgslen særligt øges, og da der kan forekomme overgangsperioder, hvor boligerne ikke udnyttes, vil ventelisterne i praksis være endnu længere.

Venteliste til plejebolig ved uændret antal plejeboliger

Skønnet antal personer samt ventetid på venteliste til plejebolig

Anm.: Beregnet inkl. sund aldring. Se metodeafsnit for definition af "sund aldring".

Kilde: Danmarks Statistik, KL's plejeboligmodel samt DI-beregninger

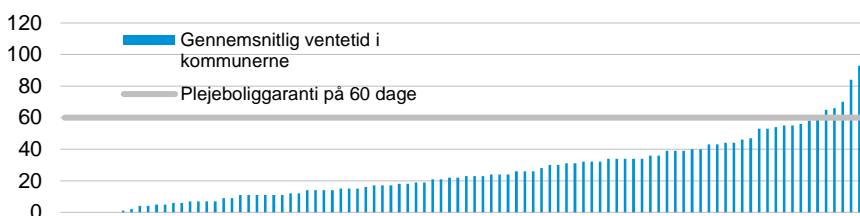
Hvis behovet ikke bliver imødekommet i form af opførsel af flere plejeboliger, fremskrives det at 6.700 vil stå på venteliste til en plejebolig i 2030 – med en gennemsnitlig ventetid på 4,5 måned.

Udsigterne til lange ventelister skal ses i lyset af, at der allerede i dag forekommer lange ventetider på plejeboliger i flere kommuner. Mens kommunerne i 2020 i gennemsnit kunne tilbyde visiterede borgere en plejebolig inden for godt 27 dage, lyder ventetiden på over 40 dage i hele 22 kommuner. Samtidig var der i 2020 i alt seks kommuner, som i gennemsnit ikke kunne leve op til garantien om, at borgeren skal tilbydes en plejebolig senest to måneder efter visitation.

Store forskelle på ventetider til plejebolig på tværs af kommunerne

Gennemsnitlig ventetid til plejehjem og plejeboliger for personer 67 år eller derover i kommunerne, 2020

Antal dage

Anm.: Tallene er baseret på indberetninger fra 97 kommuner i 2020, da Ringsted Kommune ikke kan levere data. Indikatoren for den gennemsnitlige ventetid opgøres i antal dage, og gælder kun for personer, der er blevet visiteret gennem den generelle venteliste. Den gennemsnitlige ventetid på denne liste beregnes på baggrund af de personer som i årets løb har fået tilbud en bolig, uanset hvornår de er visiteret.

Kilde: Danarks Statistik (AED16) og DI-beregninger.

Pres på kommunernes anlægsbudgetter

Det stigende antal ældre, der har brug for en plejebolig, medfører derfor et betydeligt behov for nye investeringer i en større kapacitet.

Opførelse af plejeboliger vil dermed lægge et stort pres på kommunernes anlægsbudgetter, der også skal dække nybyg og vedligeholdelse af bygninger på andre velfærdsområder som skoler og dagtilbud samt anlæg og vedligeholdelse af veje, cykelstier og fortove.

Friplejehjem udgør en del af løsningen

Friplejehjem kan være en del af løsningen på det stigende plejeboligbehov i kommunerne og lette presset på anlægsbudgetterne. Her er det private aktører, der har ansvaret for alle etableringsomkostninger i forbindelse med opførelse af plejehjemmet, og som efterfølgende også står for at drive det i henhold til kommunernes egne takster. Det betyder, at kommunen hverken har udgifter til anlæg, grundkapitalindskud eller løbende vedligeholdelse, og at den heller ikke bærer risiko i forbindelse med eventuel tomgangsleje, såfremt behovet viser sig at være mindre end først antaget.²

Flere ældre efterspørger valgfrihed

Friplejeboliger kan samtidig være med til at imødekomme borgerenes stigende forventninger til graden af selvbestemmelse og

² DI (2021). Økonomiske konsekvenser ved etablering af friplejehjem.

individuel tilpasning i forbindelse med valget af plejeboliger.³ De nyeste tal viser således også, at de ældre i stigende grad gør brug af det frie valg og søger mod friplejeboligerne, men at det fortsat er et mindretal af kommunerne, der reelt kan tilbyde private alternativer på området.⁴ Mange kommuner har derfor gode muligheder for i højere grad at samarbejde med private om at imødekommende det stigende behov for flere plejeboliger, og derigennem også sikre flere valgmuligheder til borgerne.

Metode

KL's plejeboligmodel 2021

Beregningerne af behovet for yderligere plejeboliger i 2030 er baseret på KL's plejeboligmodel. Modellen er et prognoseværktøj, som kan bruges til fremskrivning af den enkelte kommunes behov for plejeboliger baseret på befolkningssammensætningen og de aktuelle dækningsgrader. Modellen er senest opdateret i juni 2021.

Til brug for denne analyse er der ikke foretaget ændringer i modellens standard-forudsætninger. Læs mere om KL's plejeboligmodel på KL's dertilhørende [hjemmeside](#).

Sund aldring

Sund aldring bruges normalt som udtryk for, at sundhedstilstanden blandt personer i en given aldersgruppe bedres over tid. En 80-årig i 2050 forventes således at leve længere og have et bedre helbred end en 80-årig i dag, og herved ventes en 80-årig i 2050 også at have et lavere træk på helbredsrelaterede offentlige udgifter som f.eks. hospitaler, medicin, plejehjem og hjemmepleje end en 80-årig har i dag.

I KL's plejeboligmodel kan der korrigeres for en art sund aldring ved at korrigere de aldersbetingede behovsgrader ud i tid med den gennemsnitlige ændring i behovsgraderne i perioden 2013-2019. Udviklingen peger på, at behovsgraden for ældre over 75 år har været faldende, mens den har været stigende for yngre ældre. Når der tages højde for effekterne af sund aldring forudsættes det således, at den gennemsnitlige årlige forbedring af sundhedstilstanden på landsplan fra 2013-2019 fortsætter i samme tempo frem mod 2030.

³ DI (2019). Forsker: Brug for private investeringer i plejeboliger.

⁴ DI (2021). Friplejeboliger er populære som aldrig før – men for mange ældre er det slet ikke en valgmulighed.